

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-
педагогічної роботи

Олександр ГОЛОВКО

2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжнародне оподаткування

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»
освітня програма «Міжнародний бізнес»
вид дисципліни: за вибором
факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

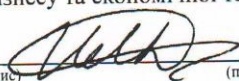
“ 30 ” серпня 2022 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Легостаєва О.О., к.е.н., доцент

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Протокол від “29” серпня 2022 року № 1

В.о. завідувача кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

(підпис) Ірина ДЕРІД
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) «Міжнародний бізнес» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

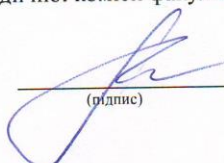
Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи)
«Міжнародний бізнес» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

(підпис) Ірина ДЕРІД
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “29” серпня 2022 року №1

Голова науково-методичної комісії факультету Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис) Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Міжнародне оподаткування” складена відповідно до освітньо-професійної програми
«Міжнародний бізнес»
 підготовки бакалавра
 зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета дисципліни – формування теоретичних знань та практичних навиків з міжнародної банківської діяльності.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК 3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК 12. Вміння використовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК 16 Розуміння специфіки місцевих, державних, міжнародних фінансів, фінансів суб'єктів господарювання;

ФК 17 Здатність управління діяльністю, в тому числі зовнішньоекономічною, підприємств та їх підрозділів

1.3. Кількість кредитів - 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-й
Семестр	
8-й	-й
Лекції	
24 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
12 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
54 год.	год.
Індивідуальні завдання	
реферат 5 годин із самостійної роботи	

1.6. Заплановані результати навчання

ПРН 14. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати результативність їх функціонування.

ПРН 22. Застосовувати базові знання, аналізуючи теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

ПРН 27. Застосовувати в своїй діяльності міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Теорія і практика оподаткування

Еволюція податків. Концепції розвитку теорії податків. Загальні теорії податків. Функції податків. Сутність податків. Податки в системі доходів державного бюджету. Податки та інші форми платежів до бюджету: плата, збір, внесок, відрахування. Визначення податків, їх ознаки.

Елементи податку. Класифікація податків. Поділ податків за економічним змістом на прямі і непрямі. Види податків за їх економічною ознакою об'єкта оподаткування: податки на доходи, капітал і споживання. Види податків за ознакою органів державної влади, що їх встановлюють: загальнодержавні і місцеві податки. Види податків залежно від способу їх стягнення: розкладні й окладові. Принципи оподаткування.

Особливості податкової системи України. Сутність податку на додану вартість, передумови впровадження та розвиток. Економічна сутність акцизного податку. Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Особливості акцизного оподаткування в Україні. Мито як джерело доходів бюджету. Економічна сутність оподаткування фізичних осіб. Прибуткове оподаткування в системі податків з підприємств і організацій.

Тема 2. Особливості податкових систем різних країн світу

Специфіка міжнародного оподаткування та його характерні риси. Особливості формування національної податкової політики в системі світогосподарських зв'язків. Порівняльна характеристика податкових систем провідних країн світу (США, Великобританії). Характеристика особливостей податкових систем соціальних ринкових господарств (Німеччини, Франції, Швейцарії). Порівняння юрисдикцій з низьким рівнем податків і їх класифікація. Види діяльності, які здійснюються в юрисдикціях з низьким рівнем податків. Найбільш популярні податкові гавані для організацій і фізичних осіб. Країни зі спеціальними режимами оподаткування (Люксембург, Нідерланди, Бельгія) і їх порівняльна характеристика.

Тема 3. Податок на додану вартість у міжнародній торгівлі: Європейський союз

Сутність і склад непрямих податків (ПДВ, Акцизи, Мито). ПДВ у Європейському Союзі. Особливості обкладання послуг ПДВ. Перспективи європейського ПДВ.

Тема 4. Прибуткове оподаткування на міжнародному рівні

Сутність, функції та ставки податку на прибуток у різних країнах світу. Податок на прибуток корпорацій (фірм). Прибуткове оподаткування фізичних осіб. Податок на нетрудові доходи.

Тема 5. Ввізне мито. Особистості сплати мита в Європейському Союзі

Мито для осіб, що прибувають з країн, які не входять до Європейського Союзу. Мито для осіб, які прибувають з країн-учасниць Європейського Союзу. Ввезення моторних транспортних засобів у Європейський Союз. Придбання моторного транспортного засобу в державах членах Європейського Союзу.

Тема 6. Врегулювання міжнародного подвійного оподаткування

П о н я т т я м і ж н а р о д н о г о п о д в і й н о г о о п о д а т к у в а н н я . П р и ч и н и в и н и к н е н н я м і ж н а р о д н о г о п о д в і й н о г о

оподаткування та наслідки. Полегшення подвійного оподаткування в національному законодавстві. Особливості застосування податкових звільнень, податкових кредитів, податкових відрахувань. Усунення подвійного оподаткування в конвенційного праві. Особливості міжнародних податкових угод і їх основні види. Модельні податкові конвенції. Области застосування податкових угод в міжнародному оподаткуванні. Оподаткування доходів і капіталів і застосування методів усунення подвійного оподаткування. Запобігання податкових правопорушень і дискримінації платників податків в міжнародному оподаткуванні. Протиборство ухилення від сплати податків в національних податкових системах. запобігання фіскальних злочинів в міжнародному оподаткуванні.

Тема 7. Оподаткування іноземних інвестицій.

Сутність оподаткування іноземних інвестицій. Податкова політика різних держав у стимулюванні інвестицій. Уніфікація процесів оподаткування інвестицій на міжнародному рівні. Особливості оподаткування доходів від інвестиційної діяльності. Оподаткування дивідендів нерезидентів суб'єктів підприємницької діяльності.

Тема 8. Офшорні центри в системі міжнародного оподаткування.

Зміст і призначення офшорних операцій. Специфіка офшорних зон. Особливості організації та діяльності офшорних компаній. Офшори як засіб мінімізації податків. Визначення офшору та видів офшорних компаній. Використання переваг Кіпру українськими компаніями. Характеристика найпопулярніших офшорів. Можливість та доцільність створення офшорних зон в Україні.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Теорія і практика оподаткування	13	4	2			7						
Тема 2. Особливості податкових систем різних країн світу	12	4	2			6						
Тема 3. Податок на додану вартість у міжнародній торгівлі: Європейський союз	12	4	2			6						
Тема 4. Прибуткове оподаткування на міжнародному рівні	9	2	1			6						
Тема 5. Ввізне мито. Особистості сплати мита в Європейському Союзі	9	2	1			6						
Тема 6. Врегулювання міжнародного подвійного	9	2	1			6						

оподаткування												
Тема 7. Оподаткування іноземних інвестицій	9	2	1			6						
Тема 8. Офшорні центри в системі міжнародного оподаткування	12	4	2			6						
Реферат	5					5						
Усього годин	90	24	12			54						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теорія і практика оподаткування	2
2	Особливості податкових систем різних країн світу	2
3	Податок на додану вартість у міжнародній торгівлі: Європейський союз	2
4	Прибуткове оподаткування на міжнародному рівні	1
5	Ввізне мито. Особистості сплати мита в Європейському Союзі	1
6	Врегулювання міжнародного подвійного оподаткування	1
7	Оподаткування іноземних інвестицій	1
8	Офшорні центри в системі міжнародного оподаткування	2
	Разом	12

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 1	7
2	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 2	6
3	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 3	6
4	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 4	6
5	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 5	6
6	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 6	6
7	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за	6

	темою 7	
8	Вивчити конспект, прочитати рекомендовану літературу, підготуватись за заданими питання до семінарського заняття за темою 8	6
9	Реферат	5
	Разом	54

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота передбачає 5 годин із складу самостійної роботи для підготовки у вигляді реферату.

Реферат передбачає 5 годин із складу самостійної роботи для підготовки.

Рекомендована тематика рефератів

1. Податкова культура: стан та перспективи формування в Україні.
2. Податкова система України в контексті зарубіжного досвіду.
3. Податки в системі формування доходів Державного бюджету України.
4. Податкова політика України та напрями її удосконалення.
5. Еволюція прибуткового оподаткування юридичних осіб в Україні.
6. Еволюція оподаткування доходів фізичних осіб в Україні.
7. Форми ухилення від сплати податків та їх соціальноекономічні наслідки.
8. Оподаткування доходів фізичних осіб та напрями його удосконалення.
9. Оподаткування прибутку юридичних осіб та напрями його удосконалення.
10. Роль податків у розвитку міжнародного бізнесу.
11. Оподаткування доходів фізичних осіб в Україні в контексті зарубіжного досвіду.
12. Економічна сутність податку на додану вартість та його значення.
13. Світовий досвід організації і справляння ПДВ.
14. Відповідність принципів оподаткування податком на додану вартість в Україні та в країнах Європейської співдружності.
15. Акцизний податок як форма специфічних акцизів, алгоритм розрахунків та перспективи розвитку в Україні.
16. Бюджетне відшкодування ПДВ: сутність та механізм здійснення.
17. Напрями оптимізації податкового навантаження на підприємствах.
18. Система прямого оподаткування в Україні.
19. Система непрямого оподаткування в Україні.
20. Податкова система України: проблеми становлення і розвитку.
21. Прямі і непрямі податки: порівняльна характеристика.
22. Прямі податки і вдосконалення механізму їх справляння.
23. Теоретичні та практичні основи функціонування ПДВ в Україні.
24. Податок на прибуток підприємств і його роль у формуванні доходів бюджету.
25. Особливості оподаткування товарів при переміщенні через митний кордон України.
26. Функціонування спеціальних податкових режимів.

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПІ віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Облік і аналіз ЗЕД»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
ПРН 14.	Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати результативність їх функціонування.	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, екзамен
ПРН 22.	Застосовувати базові знання, аналізуючи теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація, дискусія	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях; тестових завдань, рішень ситуаційних задач, екзамен
ПРН 27.	Застосовувати в своїй діяльності міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності.	Лекція; критичний аналіз джерел інформації, підготовка презентацій за заданою проблематикою, вирішення ситуаційних задач	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях; тестових завдань, рішень ситуаційних задач, екзамен

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);
- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);
- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. Методи контролю

Основні методи контролю знань студентів:

усний контроль, що по своїй сутності передбачає діалог і перевірку репродуктивного відтворення студентом отриманої інформації;

дискусія, що передбачає активний диспут між усією групою та викладачем стосовно знаходження відповіді на поставлене питання;

обговорення наукових статей з тематики семінарського заняття;

перевірка письмових домашніх завдань на закріплення матеріалу;

письмовий контроль у вигляді написання 1 контрольної роботи,

Поточний контроль: загальна сума балів – 60.

Підсумковий контроль: залікова робота – загальна сума балів – 40.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст залікового завдання й оцінювання відповідей на заліку:

Теоретичне питання – 10 балів

Творче питання – 20 балів

Тести – 10 балів (5 тестових завдань x 2 бали)

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму залікового завдання (завдання містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **залік в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Classroom** в дистанційному курсі «Міжнародне оподаткування».

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (групова дискусія);

- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань в ході самостійної роботи студентів;

- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);

- контроль та оцінювання вмінь вирішувати розрахункові, ситуаційні та інші задачі;

- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних та хмарних технологій;

- контроль та оцінювання вмінь та навичок вирішувати кейсові проблемні завдання із розподілом ролей в командах.

При вивченні кожного розділу проводиться поточний контроль у формі усного опитування та виступів студентів. На практичному та занятті студент може отримати від 1 до 10 балів за тему. Максимально студент може отримати 60 балів.

Вид завдання, що оцінюється	Система оцінювання знань, бали		Критерії оцінки
Оцінювання знань (письмова або усна відповідь)	від 1.0 до 5.0	5.0	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання виявив всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вмів грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання основної і додаткової літератури, передбачені на рівні творчого використання
		4.0	виставляється здобувачу вищої освіти, якщо при усній або письмовій відповіді на запитання здобувач вищої освіти виявив повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок
		3.0-1.0	виставляється, якщо при усній або письмовій відповіді на запитання здобувач вищої освіти виявив недостатні знання основного програмного матеріалу, в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення

Критерії оцінки реферату

Максимальна кількість балів реферат – 20

Оцінка “5” (відмінно) – 20-19балів.

Оцінка “4” (добре) – 18-16 балів.

Оцінка “3” (задовільно) – 15-11балів.

Оцінка “2” (незадовільно) – 10-0 бал

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота					Реферат	Разом	залік	Сума
Теми								
T1	T2	T3	T4	T5 – T8	20	60	40	100
5	5	5	5	5... - 5				

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

1. Адміністрування податків, зборів, платежів: навч. посіб. / В.П. Хомутенко, І.С. Луценко, А.В. Хомутенко; за заг. ред. В.П. Хомутенко. – Одеса: «Атлант», 2015. – 314 с.

2. Замасло О. Т. Податкова система: навчальний посібник \ О. Т. Замасло, І. І. Приймак, О. В. Грін. – Львів: ЛНУ ім. І.Франка, 2011. – 377 с.
4. Мединська Т. В. Податкова система: Навч. посібник. / Т. В. Мединська, Н. І. Власюк – Львів: «Магнолія 2006», 2010. – 276 с.
5. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. №4495-VI (зі змінами та доповненнями).
6. Нікітішин А.О. Податкова політика в умовах економічних перетворень: монографія. Київ:Київ. нац. торг.-екон. ун-т.2019.480 с.
7. Податкова система: Навч. посібник / За ред.. І. О. Лютого. – К.: ЦУЛ, 2009. – 456 с.
8. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755- VI (зі змінами та доповненнями)
9. Податкові системи зарубіжних держав: Навч. посібник / За заг. ред. П. В. Мельника. – К.: Кондор, 2012. – 222 с.
10. Прокопенко Н. С., Фененко П. О. Оподаткування підприємств: Курс лекцій. / Н. С. Прокопенко, П. О. Фененко – К.: КиМУ, 2009. – 118 с.
11. Світовий досвід оподаткування (досвід розвитку та модернізації податкових служб країн світу) // Офіційний сайт Державної фіскальної служби України URL:<http://sfs.gov.ua/modernizatsiya-dpsukraini/arkchiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/>.
12. Соколовська А. М. Податкова система України: теорія та практика становлення. — К.: НДФІ, 2006.
13. Типова конвенція ООН про уникнення подвійного оподаткування між розвинутими країнами та країнами, що розвиваються, та коментарів до неї [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/esa/ffd/documents/UN_Model_2011_UpdateRu.pdf.
14. The World Bank. Data catalog // The World Bank [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://data.worldbank.org>.
15. Budget policy of social development. Chugunov I., Kaneva T., Pasichnyi M. and other. General editorship Chugunov I. Scientific Route. Tallinn, Estonia. 2018.348p.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Актуальні проблеми економіки
2. Економіка України.
3. Економіка, фінанси, право.
4. Економіст.
6. Фінанси України.
7. Фінансова справа.
8. www.dfp.gov.ua
9. www.minfin.gov.ua
10. www.rada.kiev.uawww.bank.gov.ua
11. www.aub.com.ua
12. <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформах **Classroom** та Zoom в певному відсотку можуть проводитися практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи, можливе написання контрольної роботи, передбаченої навчальним планом;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться практичні та семінарські заняття у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **залік дистанційно на платформі Classroom** в дистанційному курсі «Міжнародне оподаткування».